

”Vi bedömer att prognostiserat resultat i delårsrapporten inte är i enlighet med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning.”

Granskning av delårsrapport 2019

Eksjö kommun

Camilla Karlsson, KomRedo AB

2019-11-07

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Revisionskriterier	2
3. Syfte	3
4. Metod	3
5. Bestämmelser och anvisningar	3
6. Förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar	4
7. Bedömning utifrån fullmäktiges mål	5
7.1 Styrningen	5
7.2 KF mål 2019	6

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eksjö kommun har KomRedo genomfört en granskning av delårsrapporten per 2019-08-31. Granskningen ska ge underlag för revisorernas bedömning om delårsrapporten.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamheter och resultat sedan senaste årsredovisning. Upplysningar lämnas om kommunens förväntade resultat och ställning avseende ekonomi och verksamhet, drift- och investeringsredovisning, jämförelse mot budget och helårsprognos samt bedömningar om måluppfyllelse. Prognos avseende balanskravsresultat och återställandet av tidigare års underskott lämnas. Redovisningen av resultat och utveckling i kommunkoncernen borde ha breddats med avseende på god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen i enlighet med kommunallagens bestämmelser (KL 11 kap 1 §).

Samma redovisningsprinciper som används i årsredovisningen har tillämpats vid upprättandet av delårsrapporten. Informationer har lämnats om bytet av redovisningsprincip med avseende på medlemsinsatser i Kommuninvest, eventuella resultateffekter framgår inte. Kommunen gör avsättning för schablonintäkter från Migrationsverket i balansräkning. Rådets rekommendationer följs inte avseende periodisering av intäkter enligt vår uppfattning.

Resultatet efter åtta månader är positivt och kommunen prognostiserar ekonomiskt överskott, dock inte i budgeterad nivå. Intäkterna ökar mer än kostnaderna. Befarade underskott i verksamheterna möts av högre utjämningsbidrag än budgeterat. Ekonomimål avseende finansiering av investeringar och sparande beräknas nås i prognosen. När det gäller resultat- och soliditetsmål nås inte målsättningarna. Kommunen bedömer att fullmäktiges finansiella mål inte nås för helåret 2019.

Utgångspunkter för utvärdering av verksamhetsmålen och bedömningar om måluppfyllelsen är fullmäktiges förtydligande om att målen motsvaras av framgångsfaktorer i styrkortet. Redovisade utfall och trenduppskattningar i styrkortet ger inte tillräcklig grund för utvärdering av verksamhetsmålen främst då mindre än hälften av målen mäts. Gjorda uppskattningar bygger till stor del på utfall i senaste årsbokslut utan närmare förklaringar kring utvecklingen efter åtta månader.

Bedömning

Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten inte är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om.

Vi kan inte bedöma resultatet i delårsrapporten med avseende på verksamhetsmålen eftersom mindre än hälften av målen mäts vid delåret och grundas på utfall i senaste årsbokslut till stor del.

Vi rekommenderar kommunen att se till att upplysningar om redovisnings-/värderingsprinciper och noter följer rådets rekommendationer.

Vi rekommenderar kommunen att se över utgångspunkter för styrningen och de mål för verksamheten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning som gör det möjligt att utvärdera måluppfyllelsen i enlighet med kommunallagens intentioner.

2. Revisionskriterier

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eksjö kommun har KomRedo genomfört en granskning av delårsrapporten per 2019-08-31. Granskningen utgör underlag för revisorernas bedömning om delårsrapporten och förutsättningarna för den fortsatta styrningen mot fullmäktigemålen.

Av kommunallagens 11 kap 16 § följer att fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport som upprättas enligt 13 kap 1 § lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR. Revisorerna ska bedöma om

resultaten i den delårsrapport som behandlas i fullmäktige är förenliga med de mål fullmäktige beslutat (KL 12 kap 2 §). Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten.

Granskningen genomförs med utgångspunkt i kommunallagen (KL), lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt interna beslut, riktlinjer och anvisningar. Granskningen genomförs i den omfattning som följer av god revisionssed i kommunal verksamhet (SKL).

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Granskningen syftar även till att verifiera att kommunen upprättar delårsrapport och att delårsrapporten är upprättad i enlighet med de lagar, rekommendationer och anvisningar som gäller. Med hänsyn till krav på snabb information och med beaktande av kostnadsaspekter samt för att undvika upprepning av tidigare lämnad information kan kommunen välja att i mindre omfattning än i årsredovisningen tillhandahålla information i delårsrapporten. Underliggande frågor är:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagkrav, rekommendationer och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen, d.v.s. finns förutsättningar för att målen kommer att nås under 2019?

4. Metod

Granskningen genomförs med inriktning och omfattning i överensstämmelse med god revisionssed uttryckt i bland andra standard för översiktlig granskning (SÖG 2400). Vi inhämtar informationer genom dokumentation och analysunderlag för bedömningar om:

- delårsrapporten innehåller de upplysningar och uppgifter som krävs och att rekommendationer efterlevs
- rutiner för analyser, avstämningar och arbetet för att säkerställa väsentliga poster för den finansiella rapporteringen
- bokslutsprocessen och rimligheten kring interna anvisningar och om de följts
- rimligheten i kommunstyrelsens utvärdering om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning har nåtts och följts
- andra förhållanden av betydelse för styrningen och uppföljningen

5. Bestämmelser och anvisningar

Av LKBR och rådets rekommendation (RKR R17) framgår att kommunerna ska upprätta en delårsrapport minst en gång under räkenskapsåret från årets början. Delårsrapporten ska innehålla en resultaträkning, balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse med innebörden att informationen som lämnas kan vara mer översiktlig. Dessutom ska en samlad – men översiktlig – beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå.

Det är upp till varje kommun att avgöra om de kommunala koncernföretagen ska omfattas av delårsrapporten. Detta gäller såväl räkenskaper som den förenklade förvaltningsberättelsen. Kommunerna bör härvid beakta om sammanställda räkenskaper krävs för att möjliggöra en relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning.

Den som har tillgång till delårsrapporten förutsätts även ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning. Följaktligen lämnar delårsrapporten information främst om händelser och omständigheter som avser tiden efter senaste årsredovisningen.

Samma redovisningsprinciper som används i årsredovisningen ska tillämpas vid upprättande av en delårsrapport. Värderingar, klassificeringar och periodiseringar i delårsrapporter kan dock i högre grad än i årsredovisningar grunda sig på uppskattningar och bedömningar. När byte av redovisningsprincip sker, ska den redovisningsprincip som kommer att tillämpas i efterföljande årsredovisning tillämpas även i delårsrapporterna. Ett byte av redovisningsprincip ska redovisas genom att jämförelseuppgifter omräknas med tillämpning av den nya redovisningsprincipen.

Kommentar

Kommunen har ändrat redovisningsperiod från juni till augusti i delårsrapporten. Till skillnad från föregående år har hänsyn tagits till förändringar från senaste årsredovisning när det gäller semesterlöneskuld, övertidsskuld och upplupna löner. Kommentarer har lämnats kring resultateffekten med avseende på sättet att redovisa. Där emot har jämförelseåret inte justerats med hänsyn till förändringen varvid resultaten inte är jämförbara mellan åren.

Informationer lämnas om justering för byte av redovisningsprincip avseende medlemsinsatser i Kommuninvest. Eventuell resultateffekt framgår inte av notupplysningen.

Kommunen upplyser om att redovisningen av intäkter görs enligt rådets rekommendationer. Hänvisning görs bland annat till riksrevisionens granskningsrapport (RIR 2014:15), vilket inte är en rekommendation från rådet. Förfarandet är lika som i senaste årsredovisningen. Vår uppfattning är att periodiseringen av bidrag från Migrationsverket inte görs i överensstämmelse med rådets rekommendationer.

Upprättade bokslutsspecifikationer innehåller oriktiga uppgifter, saknar struktur och fullständighet samt rättas efterhand. Uppmärksammade brister i kontrollrutiner och underlag för med sig att den finansiella rapporteringen inte uppfattas tillförlitlig. Delårsrapportens överskådlighet med avseende på omfattning, rubriceringar och struktur behöver förbättras för att öka läsbarheten.

6. Förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar

Delårsrapporten behöver inte innehålla en fullständig förvaltningsberättelse, utan bara en förenklad förvaltningsberättelse. Den förenklade förvaltningsberättelsen ska minst innehålla följande avsnitt:

- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.
- Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

För varje post eller delpost i resultaträkningen ska belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår redovisas. För varje post eller delpost i balansräkningen ska belopp för motsvarande post för närmast föregående räkenskapsårs utgång redovisas.

Definitionerna av tillgång, skuld, intäkt och kostnad måste vara uppfyllda för att en post ska tas in i balans- eller resultaträkningen. Periodisering ska följaktligen göras enligt samma principer som i årsredovisningen. Intäkter och kostnader som uppkommer med säsongsvariationer, cykliska variationer eller på annat oregelbundet sätt under räkenskapsåret ska således inte redovisas innan de har uppkommit.

En delårsrapport ska innehålla upplysningar i not om:

- att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen;
- säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten;
- karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat;
- effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden;
- förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början.

Kommentarer

Förvaltningsberättelsen innehåller en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamheter och resultat sedan senaste årsredovisning. Upplysningar lämnas om kommunens förväntade resultat och ställning avseende ekonomi och verksamhet, drift- och investeringsredovisning, jämförelse mot budget och helårsprognos samt bedömningar om måluppfyllelse. Prognos avseende balanskravsresultat och återställandet av tidigare års underskott lämnas.

Varje balanspost ska värderas och uppskattas vid bokslutstidpunkten. Poster som inte uppfyller kriterierna enligt gällande regler ska inte redovisas. Det är inte tydligt på det sätt samtliga balansposter (även "småbelopp") värderats. Redovisningen av schablonintäkter från Migrationsverket överensstämmer inte med rådets rekommendationer (lika som tidigare). Förändringar i periodisering av lönerelaterade kostnader har redovisats där jämförelseåret inte justerats. Vår uppfattning är att avstämningsrutiner och arbetssätt behöver gås igenom, liksom tidigare, för att rapporteringen ska uppfattas tillförlitlig. Närmare iakttagelser och noteringar om avvikelser har kommunicerats med ekonomichef.

Kommunen redovisar sammanställda räkenskaper, dock omfattar kassaflödesanalysen enbart kommunen. Upplysningar om ingående företag och grunderna lämnas. Delårsrapportens inledning och redovisningen av resultat och utveckling i kommunkoncernen borde ha breddats med avseende på god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen i enlighet med kommunallagens bestämmelser (KL 11 kap 1 §).

Vi rekommenderar kommunen att se till att upplysningar om redovisnings-/värderingsprinciper och noter följer rådets rekommendationer.

7. Bedömning utifrån fullmäktiges mål

7.1 Styrningen

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange de finansiella mål samt mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Utgångspunkter i budgeten är att verksamheterna ska ha realistiska budgetramar. Resurser tillförs för volymökningar inom kärnverksamheterna. Utöver kommunstyrelsens övergripande mål beslutar varje nämnd om nämndspecifika mål och uppdrag. Nämndernas styrkort fastställs i samband med sektorernas internbudgetar.

7.2 KF mål 2019

Budgeten 2019¹ har utformats så att de prioriterade verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt i direktiv till kommunstyrelsen ska kunna uppfyllas till största del. Fullmäktige har i ett senare beslut fastställt att framgångsfaktorer i kommunstyrelsens styrkort ska vara verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning.

En sammanvägd bedömning av måloppfyllelsen via nedbrutna mål per fullmäktigemål/verksamhetsområde/perspektiv görs i styrkortet. Verksamhetsområdena är attraktivitet, hållbar utveckling, utveckling och omsorg om barn och unga respektive vuxna samt ett gemensamt perspektiv. Av styrkortet (bilaga till rapporten) följer att ett varierat antal mål för respektive område mäts för perioden (totalt 15 av 38). Trenduppskattningar görs om mål som kommer/inte kommer att uppnås där åtminstone ett av målen inte uppfylls för respektive verksamhetsområde. Kommunen gör en samlad bedömning att god ekonomisk hushållning kommer att nås inom områdena attraktivitet och hållbar utveckling.

Av budgeten och riktlinjer för god ekonomisk hushållning² framgår finansiella mål, dels för kommunkoncernen, dels för kommunen:

Finansiella mål	Målvärde	Utfall	Kommunstyrelsens kommentar
Oförändrad nivå kommunal utdebitering under planperioden		-	Inga kommentarer lämnas
Budgererat överskott 2019–21 ska tillsammans med budgeten 2018 och bokslut 2012–2017 vara i snitt minst 1,8 % av skatter och avgifter (2 % enligt GEH).	1,8 %	1,5 %	Beräknas till 16,3 mnkr i prognosen, 10,7 mnkr lägre än budgeterade 27 mnkr. Förklaringar lämnas kring underskott i verksamheterna. Skatteintäkter och bidrag ökar mer än kostnaderna dock.
Investeringarna ska självfinansieras under planperioden.	100 %	109 %	Målet beräknas nås i prognosen.
För finansiellt sparande under planperioden ska 5 mnkr årligen avsättas 2019–2021.	5 mnkr	8 mnkr	Målet beräknas nås i prognosen.
Kommunens soliditet ska under perioden årligen stärkas och uppgå till 65 % som långsiktigt mål.	60,5 %	57,9 %	Målet beräknas inte nås i prognosen.
Koncernens soliditet ska under perioden årligen stärkas och uppgå till 40 % som långsiktigt mål.	40 %	33,7 %	Redovisat utfall avser augusti, ingen prognos görs.

¹ Budget 2019 - 2020, plan 2021, KF 2018-10-18, KF 2018-11-15.

² KF §124, 2013-12-17

Kommentar

I delårsrapporten redogörs för utvecklingen av ekonomin och verksamheten sedan senaste årsredovisningen. Resultatet efter åtta månader är positivt och kommunen prognostiserar ekonomiskt överskott, dock inte i budgeterad nivå. Intäkterna ökar mer än kostnaderna. Befarade underskott i verksamheterna möts av högre utjämningsbidrag än budgeterat.

Ekonomimål avseende finansiering av investeringar och sparande beräknas nås i prognosen. När det gäller resultat- och soliditetsmål nås inte målsättningarna. Kommunen bedömer att fullmäktiges finansiella mål inte nås.

Utgångspunkter för utvärdering av verksamhetsmålen och bedömningar om måluppfyllelsen är fullmäktiges förtydligande om att målen motsvaras av framgångsfaktorer i styrkortet. Redovisade utfall och trenduppskattningar i styrkortet ger inte tillräcklig grund för utvärdering av verksamhetsmålen främst då mindre än hälften av målen mäts. Gjorda uppskattningar bygger till stor del på utfall i senaste årsbokslut utan närmare förklaringar kring utvecklingen efter åtta månader. Kommunen bedömer att två av fyra verksamhetsområden når måluppfyllelse vid delårstidpunkten. Kommunens samlade bedömning är att verksamheterna kommer att uppfylla kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål för 2019.

Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten inte är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om.

Vi kan inte bedöma resultatet i delårsrapporten med avseende på verksamhetsmålen eftersom mindre än hälften av målen mäts vid delåret och grundas på utfall i senaste årsbokslut till stor del.

KomRedo, dag som ovan

Camilla Karlsson
Certifierad kommunal revisor